

DREPTUL

LEGIslaTİUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCUZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU**ABONAMENTELE**se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR**Un număr: 50 bani**
Un număr vechiu 1 leu**COSTUL ABONAMENTULUI**Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul posta

SUMAR:**JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.** — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II:* Societatea anonimă fostă Eugen Behles cu I. I. Berceanu și alții.*Curtea de apel din București, camera de pînere sub acuzare:* Theodor Witting și altul cu Ministerul public și D. P. Voinescu, parte civilă.*Tribunalul Ilfov, secțiunea I:* Ecaterina M. Popescu, cu Tudor Gheorghe.*O scrisoare a d-lui C. G. Dissescu.*

NECROLOG.

JURISPRUDENȚA ROMANA**INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE**

SECȚIUNEA II

Audiența dela 1 Februarie 1911

Președinta d-lui I. Duca, consilier

Societatea anonimă fostă Eugen Behles cu I. I. Berceanu și alții

VÂNZARE.— LUCRU MOBIL.— PREȚ.— NEPLATA LUI.— VÂNZĂTOR.— PRIVILEGIU.— CONSERVAREA LUI.— DREPTUL DE URMĂRIRE A LUCRULUI VÂNDUT.— EXERCITAREA ACESTUI DREPT.— CONDIȚIUNI.— ART. 1730 C. CIVIL.

Vanzătorul unui lucru mobil, al cărui preț nu a fost plătit, păstrează privilegiul prevăzut de art. 1730 c. civil, pe tot timpul cât lucrul vândut a rămas în posesiunea cumpărătorului și și-a păstrat individualitatea sa. Prin urmare, dreptul de urmărire al vânzătorului nu se pierde decât atunci când lucrul a fost înstrăinat și n'a fost revendicat în timp util sau când și-a pierdut individualitatea prin încorporare la un alt lucru din care ar face parte integrantă.

No. 10. — Casată, în urma recursului făcut de societatea anonimă fostă Eugen Behles, deciziunea Curței de apel din Galați, secția I, No. 103 din 1910, dată în proces cu Ion I. Berceanu și alții.

S'au ascultat: d-l consilier G. Stoicescu, în citirea raportului făcut în cauză; d-l avocat Filip Gesticone, în desvoltarea motivelor de casare.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Greșită interpretare a art. 493 pr. civ. și art. 468 cod. civ. și violarea art. 1730 alin. 5 c. civ.

«Am vândut defunctului Chr. Suliotti niște mașini agricole fără să mi se plătească prețul și asupra cărora, conform art. 1730 alin. 5 c. civ., aveam privilegiul vânzătorului. Acest privilegiu ne-a fost recunoscut în mod formal prin sentința comercială cu No. 124 din 1909 a tribunalului Brăila, pronunțată contra d-nei Maria G. Ioan, moștenitoarea defunctului Chr. Suliotti, urmărind aceste mașini, ca să fim despăgubiți de sumele ce aveam să primim, adică prețul neplătit. D-nii Ioan I. Berceanu și Const. Giani, în calitate de administratori ai averii succesoriale, fac contestație contra urmării, pe motiv că aceste mașini au devenit imobile prin destinație, fiind afectate la exploatarea moșii, și că ele nu pot face decât obiectul unei urmăririi imobiliare odată cu urmărirea fondului pe care au fost așezate.

«Atât tribunalul de Brăila cât și Curtea de apel din Galați, prin decizia atacată cu recurs, au admis acest mod de a vedea și au anulat urmărirea. Judecând astfel, Curtea de apel a interpretat greșit art. 493 pr. civ. și art. 468 c. civ. și a violat art. 1730 alin. 5 cod. civ.»

Având în vedere deciziunea supusă recursului prin care s'a admis contestația făcută de Ion I. Berceanu și Const. Giani, în calitate de administratori ai averii succesiunii defunctului Chr. Suliotti, în contra urmăririi exercitată de societatea anonimă, fostă Eug. Behles, asupra unor mașini agricole vândute numitului Suliotti de aceea societate și s'a dispus scoaterea de sub urmărire a acestor mașini;

Considerând că Curtea de apel motivează că acele mașini, servind la exploatarea moșii, au devenit imobile prin destinațiune și că, ca atari, nu pot fi puse în urmărire decât odată cu imobilul la care sunt afectate ;

Considerând că vânzătorul unui lucru mobil, al cărui preț nu a fost plătit, păstrează privilegiul prevăzut de art. 1710 din c. civ. pe tot timpul cât lucrul vândut a rămas în posesiunea cumpărătorului și și-a păstrat individualitatea sa ; că privilegiul și prin consecință, dreptul de urmărire al vânzătorului nu se perde decât atunci când lucrul a fost înstrăinat și n'a fost revendicat în timp util sau când și-a pierdut individualitatea sa prin incorporare la un alt lucru din care ar face parte intergrantă ;

Considerând că Curtea constată în fapt că, în speță, mașinile vândute de societatea recurentă și au păstrat individualitatea că n'au fost incorporate sau fixate de fond ;

Considerând că așa fiind, vânzătorul nu a pierdut privilegiul său asupra acelor mașini ;

Considerând că, Curtea de apel judecând că, în aceste condițiuni, acele mașini nu pot fi urmărite decât odată cu fondul la exploatarea căruia sunt afectate, a violat art. 1730 alin. 5 c. civ. relativ la privilegiul vânzătorului asupra lucrului neplătit și a aplicat greșit art. 493 pr. civ. aplicabil urmării unui bun nemișcător prin natura sa ;

Că, de aceea motivul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE.

Audiența dela 20 Aprilie 1911

Președinta d-lui D. G. Maxim, consilier

Th. Witting și altul cu Ministerul public și D. P. Voinescu
parte civilă

SOCIETĂȚI. — ADMINISTRATORI. — ACȚIUNE CONTRA LOR. —
DACĂ ȘI CÂND POATE FI PUSĂ ÎN MIȘCARE DE ASOCIATUL SINGULAR. — ART. 154 ȘI 155 C. CIVIL.

Cu toate că legiuitorul stabilește o excepțiune la regula comună când, prin art. 154 și 155 c. com., proibă acționarilor ca în mod aparte să poată avea acțiune în justiție contra administratorilor, această excepțiune însă încetează și nu se mai poate tăgădui asociatului singular intervenția sa, când actul prejudiciabil al administratorilor interesează numai pe unii din asociați, asociatul putând astfel pune în mișcare acțiunea publică contra administratorilor societății, nu numai în interesul său, dar și în interesul comun al asociațiilor, de oarece orice excep-

țiune se înlătură când se dovedește fraudă și rea credință.

No. 104. — S'a citit memoriul depus de oponentii Witting și Ionescu-Galați și s'a ascultat d-l procuror general C. Sărățeanu, în concluziuni.

Camera deliberând,

Având în vedere că opoziția e făcută în termen și prin declarațiune la greșa cabinetului de instrucție ;

Având în vedere actele din dasarul cauzei cu No. 23 din 1911 și memoriul înregistrat la No. 142 din 1911, din care rezultă că, în urma unor denunțuri anonime adresate parchetului general și parchetului tribunalului Ilfov, d-nii Dr. P. Witting și I. G. Ionescu-Galați se plâng, în ziua de 1 Februarie 1911 prin petiția înregistrată la No. 3159 d-lui prim-procuror al tribunalului Ilfov, de excocherie, de falșuri în acte comerciale, săvârșite la societatea anonimă română de pompe funebre din București, ai căreia acționari sunt ;

Având în vedere că d-l prim procuror, trimițând actele cu adresa No. 3131 din 1911 d-lui jude-instructor cab. I, spre a face cercetări conform art. 45 pr. pen., d-nul jude-instructor în urma declarațiunilor luate reclamantilor și a cercetărilor făcute, a dat ordonanța cu No. 31 din 18 Martie 1911, prin care se declară că nu este caz de urmărire în contra lor D. P. Voinescu, C. H. Costescu și Gh. Păunescu, relativ la plângerea făcută, defraudări în registrele societății, așa cum reclamă d-nii Dr. Th. Witting și I. G. Ionescu-Galați ;

Având în vedere că, prin ordonanța judecătorului instructor, se ajunge la această soluțiune în favoarea administratorilor D. P. Voinescu, C. H. Costescu și Gh. Păunescu, pentru motivul că acțiunea publică deschisă de reclamantii ca acționari singulari ai societății anonime, administrată de numiții, nu poate fi primită, față cu dispozițiunile art. 154 și 155 din c. com., după care nu se poate intentă acțiuni contra unor asemenea administratori pentru fapte care privesc responsabilitatea lor, decât prin intermediul adunării generale exercitată prin cenzorii societății, asociatul singular neavând decât dreptul de a denunța cenzorilor faptele ce crede că trebuiesc cenzurate, iar în caz de bănueli fondate, de grave neregularități în îndeplinirea datoriilor administratorilor și cenzorilor numai asociații reprezentând o optime din capitalul social pot denunța faptele tribunalului comercial, care ia măsuri de cercetarea registrelor și la nevoie de convocarea adunării generale a societății ;

Considerând că legiuitorul nostru prin dispozițiunile citate, admitând sistemul legislațiunii italiene și edictând formal ca și această legiuire normele după care se poate introduce acțiune în contra administratorilor societăților anonime, pentru faptele ce privesc responsabilitatea lor, a găsit întemeiate motivele ce au călăuzit pe acel legiuitor, care a căutat să împace interesul asociațiilor cu

acela al societății, acordând, în orice caz, numai unui număr determinat de asociați, după cum cazul se prezintă mai mult sau mai puțin grav, dreptul de a pune în mișcare acțiunea în contra administratorilor. Și această reglementare a exercițiului unei asemenea acțiuni a fost luată, pentru a nu se străgăni operațiunile administratorilor, prin numeroase intervențiuni a asociațiilor, cari de multe ori ar fi neintemeiate în plângerile lor, așa că, prin cercetările scriptelor societății ar cauza discredit și uneori darea pe față a secretului operațiunilor atât de necesar în exercițiul comerțului sau industriei ;

Considerând că legiuitorul, în sistemul său, a avut în vedere că prejudiciul de care s'ar plânga asociatul singular privește pe toți asociații, și deci, intrucât aportul direct este stabilit între societate, ca organ colectiv și administratori, este de ajuns controlul ce se exercită de către adunarea generală și de cenzorii, prepuși acesteia, așa că dispozițiunile citate din codul com. art. 154 și 155, prin prohibițiunea acționarilor, în mod aparte de a acționa în justiție, întocmesc o excepțiune la regula comună, din cauza acestei lipse de interes presupusă la asociatul singular ale cărui drepturi sunt reprezentate prin acțiunea colectivă a adunării generale ;

Considerând însă că date fiind rațiunile pentru care legiuitorul a introdus această excepțiune, dedusă din textele precise citate care reglementează exercițiul acțiunii în contra administratorilor, este necontestat că legiuitorul s'a referit la majoritatea cazurilor, în cari în realitate trebuie să se dea preferință acțiunii colective, din cauză că actul prejudiciabil privește pe toți asociații, așa că ordcăteori s'ar constată că un asemenea act al administratorilor interesează numai pe anumiți asociați, cărora prin demersurile administratorilor nu le sunt suficiente garanțiile de control stabilite de lege, că administratorii de exemplu, au acaparat mare parte din acțiuni sau capitalul social, așa că votul lor este preponderent în adunarea generală și controlul actului prejudiciabil devine irealizabil, nu se mai poate tăgădui asociatului singular intervenția sa, căruia trebuie să i se recunoască în această situațiune dreptul de a pune în mișcare acțiunea în contra administratorilor societății, nu numai în interesul său, dar și în interesul comun al asociațiilor și aceasta în baza aplicațiunii unei regule generale de drept înscrisă în toate legislațiunile moderne, după care se înlătură orice excepțiune ordcăteori se dovedește fraudă și rea credință ;

Considerând că în cazul de față acționarii apelanți, deși pretind că administratorii societății, în contra cărora reclamă prin acțiunea de față, au acaparat 75.000 lei din capitalul social, care actualmente nu este decât de 98.500 lei, așa că zii administratori ar fi săvârșit falșuri și alte incorectitudini în dauna lor proprie, fără să aibă posibilitatea de control din partea adunării generale, totuși, intrucât chiar din această declarațiune a aso-

ciațiilor reclamanți rezultă că aproape o pătrime din capitalul social aparține unor asociați streini de comitetul de administrație, acești asociați rămași, între care intră și reclamanții, sunt în măsură de a uză de dispozițiunile art. 155 din cod. com., adică de a se adună în număr reprezentând o optime din capitalul social și a exercită acțiunea în condițiunile prescrise de această dispozițiune ;

Considerând că, deși judecătorul de instrucțiune prin ordonanța sa definitivă, găsește întemeiată excepțiunea propusă de administrați societății, ajunge însă la o concluziune neconformă celor ce discută, declarând loc de neurmărire în contra zișilor administratori, așa că camera menținând argumentele din ordonanță, urmează a schimba dispozitivul, în sensul constatării de neregulată a acțiunii introdusă în chipul citat mai sus, singurul punct dedus judecăței.

Pentru aceste motive, admite opoziția.

Semnați : D. G. Maxim, St. Mladoveanu, D. A. Mavrodin.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I

Audiența dela 11 Maiu 1910

Președinta d-lui lft. Antonescu, președinte
judecător-unic

Ecaterina M. Popescu cu Tudor Gheorghe

TUTELĂ.— TUTOR LEGAL SAU DATIV.— SOCOTELI.— GESTIUNE.— ÎNCETAREA OZUFRACTULUI LEGAL.— ART. 338 C. CIV.

TUTELĂ.— TUTOR LEGAM — ÎNCETAREA OZUFRACTULUI — SOCOTELI.— ART. 418 C. CIVIL.

TUTELĂ.— CONTURI.— DEPNERE.— INSTANȚĂ.— ART. 416 C. CIV.

TUTELĂ.— DEPNEREA CONTURILOR.— GESTIUNEA TUTORULUI.— DESCĂRCARE.— ART. 418 C. CIV.

TUTELĂ.— GESTIUNE.— DECLARAȚIE DE DESCĂRCARE.— CONDIȚIUNE DE VALIDITATE.— ART. 419 C. CIVIL.

TUTELĂ.— GESTIUNE.— DECLARAȚIE DE DESCĂRCARE.— VÂNZARE INTERVENITĂ ÎNTRE TUTOR ȘI POSTUL MINOR.— PRESCRIPȚIUNE.— ART. 419, 1900 ȘI 1901 C. CIVIL.

RETENȚIUNE (DREPTUL DE). — CONDIȚIUNI DE ACORDARE. — IMOBIL DOTAL.

1° Orce tutor legal sau dativ este dator a da socoteli de gestiunea sa ; cel dativ anual și socoteli generale sau obștești la majoratul pupilului, cel legal pentru ultimul an, între 20—21 ani, dela încetarea uzufructului legal până la majoratul pupilului.

2° Socotelile ce depune tutorul legal dela încetarea uzufructului, au caracterul și al socotelilor anuale și al celor generale sau obștești.

3° Forma depunerii conturilor pentru orcare tutor legal sau dativ, este aceeaș : o expunere a activului și pasivului în două exemplare, însoțită de actele justificative, iar depunerea lor se face numai

la instanța unde este deschisă tutela, nu și direct în mâinile fostului pupil.

4° Numai depunerea în regulă a conturilor la instanța ce a condus tutela, în forma arătată, după care să urmeze aprobarea consiliului și omologarea de instanță, socotește descărcat pe tutor de gestiunea sa. Prin excepție la această regulă, tutorul se poate socoti ca definitiv descărcat de gestiunea sa și prin o declarație emanată dela fostul minor.

5° Declarațiunea de descărcarea gestiunii dată de fostul minor, ca să fie valabilă, trebuie: 1) a fi dată după ce socotelile și actele justificative ale tutelei au fost depuse la tribunal sau judecătorie; și 2) după expirarea lunii de reflexiune, la care are drept fostul minor după depunerea socotelilor.

6° O declarațiune de descărcare dată de fostul minor, fără a fi fost precedată de depunerea de socoteli și acte justificative de către tutor, n'are nici o tărie, conform art. 419 c. civil, fiind socotită ca smulsă prin fraudă, de drept presumată în favoarea fostului minor.

7° Dacă posterior acestei declarațiuni, care nu operă o desfăcere definitivă a tutorului, intervine un act de vânzare între tutor și fostul minor, privitor la patrimoniul acestuia din urmă, acel act de vânzare este fără tărie, potrivit art. 419 c. civil, iar ratificarea acestui act dă tărie actului numai dacă îndeplinește condițiunile art. 1190 c. civil.

8° Prescripția contra unui asemenea act este cea din art. 1900 c. civil, nu cea din art. 1901, și începe a curge după expirarea unei luni dela data desfăcerii definitive a tutorului de tutelă.

9° Pentru a fi loc la acordarea dreptului de retenție, se cere ca creanța debitorului să se fi născut din cauza și cu ocazia lucrului asupra căruia tinde să se exercite acest drept. Caracterul dotal al imobilului a cărui vânzare s'a anulat, nu are nici o influență asupra existenței dreptului de retenție.

No. 298. — S'a ascultat d-l avocat P. Capeleanu, din partea pârâtului, în combaterea motivelor acțiunii reclamantei.

Tribunalul,

Având în vedere că, acțiunea intentată de Ecaterina M. Popescu, cu autorizația soțului ei M. Popescu, prin petiția înregistrată la No. 3274 din 25 Ianuarie 1908, contra tatălui său Tudor Gheorghe, ca și acțiunea reconvențională intentată de acesta contra celui dintâiu prin petiția din 25 Septembrie 1908, prezentată în instanță;

Având în vedere că, obiectul acțiunii principale este

declararea ca anulat a actului de vânzare intervenit, autentificat la No. 16176 din 17 Decembrie 1898, între reclamantă și pârâtul Tudor Gheorghe, prin care cea dintâiu vinde celui de al doilea imobilul din strada Ciclopilor No. 1, și motivul pe care își întemeiază această acțiune este că această vânzare a fost făcută cu violarea dispozițiunilor art. 419 c. civ. și prin smulgerea prin dol și fraudă a consimțământului reclamantei;

Având în vedere că, obiectul acțiunii reconvenționale este obligarea Ecaterinei Popescu la plata sumei de lei 10.000, reprezentând valoarea construcțiunilor făcute pe imobilul din str. Berzei No. 63, și acordarea dreptului de retenție asupra imobilului din str. Ciclopi No. 1 până la achitarea acestei sumi.

Având în vedere că, din toate acestea, rezultă în fapt următoarele:

Maria Tudor Gheorghe, mama reclamantei, Ecaterina Popescu, a fost căsătorită legitim cu pârâtul Tudor Gheorghe, aducându-i la căsătorie sa drept avere dotală imobilul situat astăzi în str. Berzei No. 68, fost Berzei No. 35, pe care se găsește o construcție veche. Singurul copil rezultat din căsătoria lor a fost reclamanta de azi, născută la 10 Ianuarie 1877. La 7 ani după nașterea acesteia, Maria Tudor Gheorghe cu banii săi și autorizația soțului său, cumpără imobilul din strada Ciclopi No. 1, vecin și alăturat de imobilul dotal mai sus arătat, pe acest imobil soțul cu banii săi construiește o clădire. La 27 Iulie 1885, Maria Tudor Gheorghe încetează din viață lăsând ca moștenitoare pe fiica sa, reclamanta de azi, iar ca avere cele două imobile ce formau de data aceasta un singur trup;

Deși reclamanta eră minoră având la acea dată 7 ani, totuși părintele său nu face nici-o declarație și nici un demers pe lângă instanțele judecătorești, pentru deschiderea succesiunii și înființarea tutelei, mulțumindu-se însă dânsul ca tutor de fapt, de a conduce de fapt patrimoniul și persoana minoarei până la majorat. Din cauza neînființării tutelei, la ajungerea la majorat a minoarei la 10 Ianuarie 1898, ca și ulterior, Tudor Gheorghe n'a depus niciun fel de socoteli și acte justificative de administrarea averii dela încetarea uzufructului său legal, și până la majoratul reclamantei de azi.

Abia trecuse 19 zile dela majoratul reclamantei, și tatăl său fără a fi prezentat vre-o expunere cât de succintă a situației averii ei, cere și îi ia o declarațiune cu data de 29 Ianuarie 1898 prin care dânsa declară că a primit pe deplin dela tatăl său atât averea mobilă cât și cea imobilă rămasă moștenire dela mama dânsiei. Odată obținută această declarațiune, Tudor Gheorghe socotindu-se de sigur descărcat definitiv de gestiunea sa de tutor, face, după 11 luni, și anume la 17 Decembrie 1898, un act de vânzare cu fiica sa, act autentificat sub No. 16176 din 1898, prin care cea din urmă ca vânzătoare declară că a vândut de bună voe tatălui său imo-

bilul situat în București str. Ciclopi No. 1, și anume o porțiune de 20 metri fațada și 10 metri fundul, pe care se găsește construită casa cea veche de pe terenul dotat al mamei sale;

Drept preț al vânzării se stipulează suma de 50.0 lei, care se socotește achitat în chipul următor: vânzătoarea apreciind că tatăl său a cheltuit 10.000 lei pentru facerea construcției pe terenul ce-și conservă afară de cel vândut, a socotit drept 5.000 lei construcția de pe proprietatea ce-i rămâne vânzătoarei, iar restul până la valoarea construcției de 10.000 lei, îi socotea ca dăruieți de tatăl său. Pentru concretizarea și mai precisă a părților fiecăruia din imobilul ce le rămâne în urma actului de vânzare a întocmit și o schiță de plan.

Prin același act de vânzare părțile declară că tranșează în mod definitiv orice pretențiuni dintre dânsule, declarând Tudor Gheorghe că nu mai are nici o pretențiune contra ficei sale pentru construcțiile făcute de dânsul pe restul proprietății ce-i rămâne vânzătoarei. În anul 1900 reclamanta se căsătorește cu soțul său Marin Popescu, cu care ocaziune își constituie ca dotă în afară de trusou și imobilul din strada Berzei, colț cu str. Ciclopi azi No. 68, adăugând în acel act: că, își constituie ca dotă acest imobil așa cum i-a rămas în urma vânzării unei porțiuni din el către tatăl său, prin actul de vânzare No. 16176 al tribunalului Ilfov din 17 Decembrie 1898.

Atât reclamanta și tatăl său, pârâțul de azi, au stăpânit fiecare imobilele arătate.

La 25 Ianuarie 1908, reclamanta a pornit acțiunea de față cerând anularea vânzării din 1908 susținându-și în instanță acțiunea aceasta numai pe motivul dedus din violarea art. 419 c. civ. nepunând nici o concluziune în ce privește motivul de dol și de fraudă, pe care se întemeiasă prin acțiune.

La această acțiune, pârâțul Gh. Teodor a opus acțiunea sa reconvențională.

Față cu aceste două acțiuni, tribunalul urmează a discuta temeinicia fiecărei acțiuni separat.

În ce privește acțiunea principală:

Având în vedere că reclamanta își întemeiază această acțiune pe dispozițiunile art. 419 c. civil, și anume susține că, întrucât tatăl său, cu ocazia majoratului ei, nu a dat socoteli tribunalului pe ultimul an, cum nici dânsului după încetarea uzufructului legal, și nici nu s'a descărcat definitiv de gestiunea sa de tutor, actul de vânzare intervenit după 11 luni dela majoratul dânsului, este fără tărie și cată a fi anulat, iar la acestea pârâțul opune că actul fiind făcut peste luna de zile dela majorat, prevăzută de art. 419 c. civil, actul e valabil, mai ales că o desfacere definitivă dintre dânsul, ca tutor, și fosta pupilă, a intervenit prin declarațiunea din 29 Ianuarie 1899, dată adică de reclamanta la 19 zile după majorat, și că a confirmat conținutul actului de vânzare prin actul ei dotat

făcut în 1900, ca și prin executarea de 10 ani a stărei de fapt creată posterior aceluia act de vânzare;

Având în vedere că, pentru rezolvarea acestei acțiuni, tribunalul cată a se pronunța întâiu în drept asupra următoarelor chestiuni: 1) dacă tutorul legal este obligat a da socoteli de gestiunea sa; 2) dacă modul de darea acestor socoteli nu este același ca al tutorului dativ, și în ce mod se socotește descărcat de gestiunea sa tutorul; și, în special, 3) dacă dânsul poate fi socotit ca descărcat de această gestiune prin o simplă declarațiune dată de fostul său pupil, fără nici o depunere de conturi; 4) dacă o convențiune, de exemplu, un act de vânzare intervenit între pupil după majorat, dar fără a se fi depus de tutor conturile gestiunii, și după ce s'a dat de fostul pupil o declarație descărcătoare de gestiune către tutor, este valabilă față de dispozițiunile art. 419 c. civil; 5) și în caz când ar fi valabilă, ce prescripție i se aplică, prescripția din art. 1900 sau din art. 1901 c. civil;

Având în vedere că, după dispozițiunile puse de legiuitorul nostru în materie de tutelă, oricare tutor dativ sau legal este, în principiu, obligat a da socoteli de administrarea tutelei; că, în ce privește tutorul dativ, are obligațiunea de a da socoteli anuale de fiecare finit de an și deosebit socoteli generale, așa zise obștești, la majoratul pupilului. Acestea, de data aceasta, au caracterul nu numai al unor socoteli pe ultimul an, ci și al unor socoteli generale, de felul celor ce este obligat a da tutorul dativ;

Considerând că, în ce privește forma sub care trebuiesc depuse aceste socoteli generale sau obștești de oricare tutor, legiuitorul, prin art. 418 c. civil, a dispus ca ele să fie întocmite în două deopotrivă exemplare, iar doctrina, ca și practica judecătorească, complectând aceste dispozițiuni din lege, au admis în mod constant că fiecare din cele două exemplare trebuie să conție, de o parte, un capitol al veniturilor, însoțit de actele lor probătoare, de altă parte, un capitol cu cheltuelile efectuate, însoțite de asemenea de actele lor justificative;

Considerând că, în regulă generală, numai după ce aceste conturi au fost depuse și verificate de consiliul de familie ca și de tribunal care le omoloagă, numai atunci tutorul se socotește desfăcut de tutela sa, cu rezerva bine înțeles pentru pupilul ajuns major de a cere seama tutorului de gestiunea sa, când eroarea sau reaua credință au determinat anume acte ale gestiunii sale;

Considerând că, în afară de acestea, regula generală, doctrina, interpretând dispozițiunile art. 418 cod. civil luate după codul Calimach (art. 347), și ținând seamă de împrejurarea că conturile obștești în definitiv se dau unui major capabil de a se conduce, deși până cu o zi înainte il socotea incapabil ca minor, admite, e drept cu oarecari ezitări din partea unora dintre autori, că prin excepție la regula generală pusă în art. 418 c. civil, desfacerea tutorului de tutelă se poate face și prin o declarațiune

rație dată de fostul minor după majoratul său, însă nu mai sub două condițiuni unanim cerute de doctrină: 1) în primul rând, ca această declarațiune să fie precedată de o depunere a conturilor și actelor justificative din partea tutorului înaintea instanței judecătorești care a administrat tutela, după care aceasta examinându-le, să fi dat declarație de descărcarea tutorului de gestiune, cu arătare expresă că a dat declarația după ce i-au fost prezentate conturile și actele justificative; 2) în al doilea rând, ca această declarațiune să fie dată de major după expirarea unei luni de reflecțiune ce are dânsul dela primirea sau depunerea sumelor și a actelor justificative;

Considerând că, din moment ce pupilul a ajuns major, va fi dat o declarațiune de descărcare tutorului de gestiunea sa, fără ca depunerea de conturi și de acte justificative să fi avut loc la instanța judecătorească, o asemenea declarațiune n'are nici un efect valabil pentru tutor contra fostului pupil, dânsul nu este legalmente descărcat de gestiunea sa, și orice convențiune ulterioară ar fi făcut majorul cu tutorul privitor la gestiunea de tutelă, conform art. 419 c. civil, este nulă și fără tărie;

Considerând că, în specie, Tudor Gheorghe a fost tutor legal până la 10 Ianuarie 1908, când fiica sa, reclamanta de astăzi, a devenit majoră; nici la această dată, nici ulterior dânsul n'a dat seamă de administrarea sa, n'a depus conturi și acte justificative de gestiune la tribunal, și aceasta pentru bunul motiv că dânsul nici n'avusese măcar atâta diligență pentru interesele minorei, în cât să înștiințeze autoritățile la moartea soției sale, în 1885, că a rămas o minoră spre a i se institui tutela; dânsul însă a continuat de a conduce de fapt ca tutor pe minoră și averea ei, până la majorat, când i-a cerut, după 19 zile, declarațiunea că și-a primit toată averea sa și nu mai are nici o pretenție contra fostului ei tutor;

Considerând că declarațiunea aceasta, din moment ce a fost dată de reclamantă fără a fi intervenit depunerea de conturi și de acte justificative din partea tutorului, o asemenea declarațiune este socotită de legiuitor ca luată prin fraudă prin efectul lipsei de experiență a fostului pupil, ca și a abuzului de autoritate din partea tutorului, este socotită ca nulă și fără tărie, conform art. 419 c. civil, și deci nu poate constitui un act descărcător definitiv de gestiune al tutorului;

Considerând că, nici actul de vânzare din 17 Decembrie 1898, intervenit între părât și reclamantă, prin care rezolvă pretențiunile ce unul avea contra celuilalt din administrarea tutelei și din facerea unei construcțiuni de către părât pe terenul reclamantei, nu poate fi socotit ca valabil, pe temeiul art. 419 c. civil, de oarece și acest act, deși făcut după 11 luni dela majoratul reclamantei, este dat fără a fi fost precedat de depunerea conturilor de administrare ale fostului tutor, după care, între altele, s'ar fi putut constata de dânsa dacă numerar și altă avere mobilă n'a rămas dela mama reclamantei, cu care poate

să se fi făcut de părât construcția ce pretinde că s'ar fi făcut cu banii săi proprii; dânsa, prin urmare, a făcut vânzător o parte din locul său și casa, fără a fi cunoscut situația gestiunii tutelei sale, și fără a fi intervenit o desfacere definitivă a tutorului de gestiunea sa;

Considerând că părâtul, în apărările sale, a invocat că actul de vânzare, deși dat cu violarea art. 419 c. civil, totuș a fost confirmat de reclamantă prin actul său dotal, făcut la 1900, adică prin act făcut după 12 ani dela data actului de vânzare, cât și prin executarea timp de 10 ani a actului a cărui anulare se cere;

Având în vedere că, în ce privește confirmarea prin actul dotal, deși în adevăr reclamanta, prin acest act, a arătat că și constituie dotă averea sa mobilă, așa cum i-a rămas în urma vânzării ce a făcut către tatăl său în 1898, această declarațiune din acest act privitor la vânzarea din 1898, nu-i poate nici vătăma, nici folosi părâtului, fiind socotită ca *res inter alios acta*, nu cu ocaziunea unui act făcut ulterior cu dânsul; de altă parte, chiar dacă i-ar folosi, nu întrunește elementele cerute de art. 1190 c. civil, adică ale unui act confirmativ, și anume acela al cunoștinței din partea reclamantei a viciului actului de vânzare ce-l confirmă, și mai ales a intențiunii exprese din partea acestuia de a repara acel viciu;

Considerând, mai departe, că este constant în doctrină că orice convențiune ar fi intervenit între fostul tutor și fostul minor, fără îndeplinirea condițiunilor cerute de art. 419 c. civil, nu poate fi confirmată decât după ce s'au îndeplinit aceste condițiuni, căci confirmarea în sine este atunci viciată prin incapacitatea care subsistă chiar după majoritate în raporturile dintre fostul tutor și fostul minor; or, în speță, condițiunile cerute de art. 419 c. civil nefiind îndeplinite, în ce privește pe părât ca fost tutor și reclamantă, ca fostă minoră, privitor la facerea actului de vânzare, nici de confirmare valabilă nu poate fi vorba;

Considerând că, în al treilea rând, părâtul, prin opunerile sale, a invocat în favoarea sa prescripția de zece ani din art. 1901 c. civil, derivătoare din executarea de către reclamantă timp de zece ani după majorat a situațiunii creată prin actul de vânzare;

Considerând că, în adevăr, în speță, dela 10 Ianuarie 1898, data ajungerei la majorat a reclamantei, până la 28 Ianuarie 1908, data intentării acțiunii sale, au trecut mai bine de zece ani, însă nu de prescripția din art. 1901 câtă a fi reglementată speța de față, ci de art. 1900, și iată de ce:

În speță nu este vorba ca în art. 1901 de un act de gestiune făcut de tutor în timpul minoratului pupilei sale, ci de o convențiune intervenită posterior majoratului între fostul tutor și fosta minoră, această convențiune nu poate fi reglementată, în ce privește prescripția, decât de prescripția dela convențiuni și contracte, adică

cea din art. 1900 c. civil, nu de cea din art. 1901, căci dacă ar fi altfel, ar urma ca un major, pentru un act făcut în timpul majorității, anterior trecerii de 10 ani dela majorat, să i se aplice o prescripție începătoare dela data când actul căruia se opune prescripția nici n'avea ființă, cum este în speță dela data majoratului, ce a avut loc cu 11 luni înainte de facerea actului de vânzare a cărui confirmare prin prescripție se opune, ceea ce nu este de admis;

Considerând că, de altă parte, prescripția de 10 ani având drept fundament confirmarea tacită din partea celui în contra căruia se opune atunci, regulile de îndeplinirea acestei prescripții sunt cele referitoare la ratificare sau confirmare tacită, prin urmare, ordecâteori o confirmare sau o ratificare valabilă nu poate să aibă loc, cât timp socotelile tutelei n'au fost depuse și definitiv desfăcut de ele tutorul, nici prescripție nu poate curge (vezi D. Alexandresco, II, pg. 812, 813); or, în speță, o desfacere definitivă valabilă între fostul tutor și fosta minoară n'a avut loc, prescripția de 10 ani nu-i poate fi aplicabilă acesteia dela data majoratului ei, ci după trecerea de o lună dela desfacerea definitivă de tutelă a tutorului, ceea ce în speță în mod valabil n'a avut loc până acum; dar chiar dacă am admite prin imposibil că declarația din 29 Ianuarie 1898 constituie pentru tutor o descărcare definitivă de tutelă; încă prescripția din art. 1901 nu-i poate fi opusă, de oarece dela expirarea unei luni dela această descărcare, adică dela 29 Februarie 1898 până la 29 Ianuarie 1908, data intentării prezentei acțiuni, n'au trecut zece ani, cum n'au trecut nici dela data declarației până la intentare, prin urmare nici opunerea din partea părâtului, întemeiată pe prescripție, nu este temeinică și cată a fi respinsă;

Considerând că, față cu toate acestea, acțiunea principală a reclamantei este fondată, actul de vânzare autentificat de tribunalul Ilfov sub No. 16176 din 1898, transcris sub No. 3856 din 1898, cată a fi anulat, socotit ca fără tărie, iar imobilul reintors în patrimoniul reclamantei.

În ce privește acțiunea reconvențională:

Având în vedere că, este necontestat între părți că Tudor Gheorghe a făcut clădire, în 1879, pe partea din imobil rămasă Ecaterinei Popescu, în afară de cel ce se revendică, și că Tudor Gheorghe, pentru desdaunarea sa, a intentat acțiune reconvențională, întemeindu-și pretențiunile sale de 10.000 lei pe dispozițiunile art. 998 cod. civil;

Considerând că, din moment ce acțiunea este întemeiată pe aceste dispozițiuni, părâta Ecaterina Popescu e datoare să desdauneze pe reclamant numai în măsura îmbogățirii sale prin construcția făcută, adică numai în proporția plus-valutei dobândite de imobil prin facerea acelei construcțiuni, pentru determinarea căreia s'a ordonat o expertiză prin d-l inginer Dimopol;

Considerând că, atât din raportul de expertiză, și mai ales din explicațiunile date oral de d-l expert în ședința dela 20 Ianuarie 1910, rezultă că expertul n'a putut preciza în mod cert care este cuantumul plus-valutei terenului dobândită prin construcție, dar că aproximativ ar echivala unui capital ce ar produce venitul actual al imobilului; ținând dar seamă tribunalul de această apreciere ca și de constatările de fapt ale expertului, în ce privește valoarea actuală a clădirei, ca și de valoarea de azi a terenului pe care s'a făcut construcția, comparativ cu cea cu totul redusă pe care o are la epoca construirii, tribunalul găsește, în aprecierea sa, că suma de 6.000 lei, reprezintă această plus-valută dobândită de imobil prin construcțiune, sumă la care urmează a fi condamnată Ecaterina Popescu a o achită;

Considerând că reclamantul Tudor Gheorghe a mai cerut, prin acțiunea reconvențională, a i se acordă dreptul de retenție până la achitarea sumei de 6.000 lei de către părâta Ecaterina Popescu, cerere la care părâta s'a opus pe motiv că o asemenea cerere este inadmisibilă în drept, fiindcă creanța reclamantului T. Gheorghe nu s'a născut din cauza și cu ocazia lucrului asupra căruia tinde să se exercite acest drept, adică din cauza și cu ocazia construcției asupra imobilului din strada Ciclopi No. 1, ce se revendică, ci a celui din strada Berzei No. 63, ce a aparținut și aparține ca dotă Ecaterinei Popescu; și în al doilea rând, fiindcă imobilul asupra căruia se cere acordarea dreptului de retenție, eră dotal la epoca nașterii creanței ce provoacă dreptul de retenție;

Considerând că, este necontestat în drept că, pentru a fi loc la acordarea dreptului de retenție, se cere să fie un *debitum cum re junctum*, adică creanța detentorului să se fi născut din cauza și cu ocazia lucrului asupra căruia tinde să se exercite acest drept; că, în specie, imobilul asupra căruia se cere să se exercite acest drept, este cel asupra căruia s'a pronunțat anularea vânzării, adică asupra imobilului din str. Ciclopi, deși construcția este făcută pe cel vecin, din str. Berzei 63, totuși, întrucât este o intimă legătură între dreptul de creanță al reclamantului Tudor Gheorghe și între dreptul asupra imobilului a cărei vânzare s'a anulat, tribunalul găsește că acest drept de retenție asupra imobilului din str. Ciclopi No. 1, cată a fi încuviințat reclamantului Tudor Gheorghe, până ce părâta Ecaterina Popescu îl va desdauna de suma de 6.000 lei, la care este condamnată prin prezenta sentință; aceasta cu atât mai mult, cu cât caracterul dotal al imobilului a cărui vânzare s'a anulat n'are nici o influență asupra existenței dreptului de retenție, un asemenea drept nefiind înlăturat de caracterul dotal al imobilului, care nu-și pierde acest caracter prin exercitarea dreptului de retenție de către cel căruia este acordat.

Pentru aceste motive, admite acțiunea.

Judecător-unic, Eft. Antonescu.

O scrisoare a d-lui C. G. Dissescu

În urma unui articol pe care d. Eduard Diogenide l'a publicat în revista *Pagini juridice* din Craiova, și în care articol autorul critică discursul pe care d. Dissescu l'a ținut cu ocazia sărbătoririi profesorului Otto von Gierke, directorul nostru ne trimete următorul răspuns:

Stimate coleg,

Citii acum cu mult interes studiul d-tale din *Pagini juridice* intitulat: «D-l profesor C. G. Dissescu, Dreptul roman și codul civil german».

Mai întâiu mi-arăt mulțumirea că toastul meu a dat publicului prilej de a gusta discuțiunea ce faci, discuțiune în care arăți cunoștințele d-tale amănunțite și bibliografice, și admirația nemărginită ce ai pentru Dreptul roman, sentiment de altfel lipsit de originalitate, căci nu ești nici cel d'întâiu, nici cel de pe urmă a'l avea.

Am și bucuria de a te felicita că văd în dumneata un om fericit, lucru foarte greu și foarte rar. Ești fericit fiindcă ești sigur de tot ce crezi. Îndoiala nu te bântuește și e destul să mai găsești, tot după aprecierea d-tale, păreri ce-ți par precise pentru ca siguranța d-tale să fie și mai sigură. Dumneata crezi că în domeniul istoriei și al ideilor juridice există o metodă, o precizie care strânge pe toți ca un cerc de fier. Nu-ți urez ca o viață de experiență mai documentată să te scoată din această iluziune.

Constat însă două lucruri:

1) Că d-ta ai fi voit ca eu într'un toast făcut pentru sărbătorirea unui jurisconsult străin să fac lecțiune de analiză istorico-juridică și să produc citațiuni și contra-citațiuni.

2) Să mă arăt admirator al spiritului dreptului roman și să nu recunosc meritul lui Gierke în imprimarea caracterului social dată noului cod german.

În colo suntem de acord căci din chiar citațiunile ce faci reese:

1) Că împărații au favorizat introducerea dreptului roman împreună cu jurisconsultii (V. Rivière, citat de d-ta), ceeace am spus și eu.

2) Că poporul era guvernat de un Drept pe care aproape îl ignora și ale cărui isvoare erau străine prin spirit și prin limbă (v. Saleilles, citat de d-ta), ceeace eu am numit *drept factice*. Și d-ta îmi imputi ignoranța mea, pe care eu de altfel o recunosc față de d-ta și de mulți alții.

3) Că Gierke s'a făcut campionul dreptului german. (Așa zici și d-ta față cu primul proiect de cod german. Dar atunci de ce mă ataci și aci?).

4) Că formula dreptului roman era seacă și strâmtă. D-ta zici, ca mulți romaniști, că era fertilă și largă.

Da, cu referire la dreptul pretorian. Nu, ca drept rațional și după părerea tuturor acelor care nu admiră fără margini concepția juridică romană.

5) Că codul german cel nou are un caracter social. Dovada acestei afirmațiuni o faci d-ta cu o mulțime de exemple: cel mai însemnat e reglementarea contractului de muncă (v. par. VII din studiul d-tale).

Ei atunci, ce? Unde este marele păcat ce am făcut când cu toastul la banchetul lui Gierke? Am făcut ceva bun: am dat loc la studiul d-tale, care ți-a dat ocazie să faci și puțină politică...

Asigurările mele de înaltă considerație, stimate coleg

DISSESCU

NECROLOG

În noaptea de 20 Aprilie 1911, a încetat subit din viață consilierul I. B. Doxescu dela Curtea de apel din Craiova.

În ziua de 22 Aprilie, la orele 3 p. m., după un serviciu divin, oficiat de cler la locuința defunctului, din strada Târgului, carul mortuar pe care erau așezate coroanele depuse de magistrații Curții de apel și ai tribunalului, ale familiei și amicilor, urmat de magistrații Curții, tribunalului, membrii familiei și un mare număr de avocați, a pornit spre cimitirul Sineasca.

În fața Palatului de justiție, cortegiul s'a oprit și d-l procuror C. Calețeanu a rostit un discurs în care a schițat biografia regretatului Ion B. Doxescu și viața lui de magistrat.

El s'a născut în Ploești, la 30 Noembrie 1852. Licențiat în drept dela facultatea din București, a intrat în magistratură la 7 August 1877, ca supleant la tribunalul Olt; la 16 Decembrie 1878 a fost înaintat judecător la acelaș tribunal, apoi a trecut la Gorj și Mehedinți; la 11 Martie 1883 înaintat prim-procuror al tribunalului Mehedinți; la 31 Martie 1894, jude-instructor la tribunalul Constanța; la 20 Septembrie 1897, președinte la tribunalul Tulcea; la 5 Decembrie 1902, prim-președinte la tribunalul Mehedinți, și la 2 Maiu 1909 consilier la Curtea de apel din Craiova.

În cuvântarea sa, d-l Calețeanu a relevat caracterul afabil al defunctului, cu care, în scurtul timp de când venise în Craiova, își crease numeroase simpatii printre magistrați, avocați și membrii din societatea craioveană, astfel că dispariția neașteptată a lui Doxescu provoacă în rândul amicilor săi un gol ce nu se poate repara.

Cortegiul funebru și-a urmat calea până la cimitirul Sineasca, unde a avut loc înmormântarea.

Defunctul fiind decorat cu mai multe ordine, o companie din infanterie a dat onorurile militare.

M. Gr. Radlan.